

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 10.

København, Oktober 1906.

4. Aarg.

Den 8. Februar 1907.

*Følgende Sang fandtes i Revyen den 28. September.
Som Opraab til Gavn for »Vort eget Hus« fortjener
den at kendes af alle Medlemmerne.*

Mel.: Hvis et godt Raad I følge kan.

*Vi Idéens Fane løfter højt,
og vore Maal vi vælger blandt de store,
synes vi, det stundom gaar lidt sløjt,
til fornyet Fremgang vi spore;
∴ unge og ranke her vi staar,
skönt snart vi er »halvhundred« Aar. ∴*

*Og den Tanke, vi vil have frem,
som nu igen skal rejse sig af Dvale,
er »Det gode Minde«s eget Hjem,
ja, for det vil vi skrive og tale;
∴ men for at vi det Maal kan naa,
maa baade store med og smaa. ∴*

*Virk da med, naar vi nu faar Basar,
og lad os ikke forgæves Dem søge,
at den Aftenfest i Februar
kan os Fondet dygtigt forøge:
∴ saa vi en Gang kan hejse Flag
paa vor Foreningsbygning's Tag. ∴*

Det kgl. Vajsenhus

1720—1727.

18. Den første Vajsenhuskirke.

(Fort.)

I Henhold til Anordningens § 5 skulde der ansettes en Præst ved Stiftelsen, som skulde prædike om Søndagen og tillige forrette Daabens og Alterens Sakramente. Præsten skulde tillige fungere som en Slags Overlærer, idet han stedse skulde »tilholde Informatorerne at iagttage Ungdommens Undervisning med Flid og Vindskibelighed.« Da nu Stiftelsen var aabnet, gjaldt det i de første Maaneder dels om at vælge »en retsindig og bequæm Person, som baade var af Gud forlenet med Gaver til at fremsætte den saliggørende Lære paa det tydeligste, saa og udi sit Levnets Fremdragelse kunde lyse for Ungdommen og flere«, dels om at bringe en Kirke i Stand, hvor Gudstjenesten kunde holdes. Af de mange Ansøgere til Præsteembedet valgte Direktionen *Enewold Ewald*, som allerede ved Michelsdag var bleven antaget til Informator. Ewald var en Præstesøn fra Højt i Nærheden af Aabenraa og havde som hjemmehørende i de gottorpske Lande studeret ved Universiteterne i Kiel, Jena og Halle. I Halle kom han under Pietismens Paavirkning og blev saa stærkt greben af denne, at han i Tro og Forkyndelse gik fuldstændig over til den. Efter at være vendt hjem udfoldede han en storartet Virksomhed i pietistisk Retning, holdt Forsamlinger, prædikede og katekiserede for store Skarer fra hele Omegnen. I Hovedstaden aflagde han gentagne Besøg og prædikede som Gæst i de forskellige Kirker. Det var derfor som kendt Mand ogsaa i Hovedstaden, han fremstillede sig som Ansøger, og Direktionen var derfor heller ikke i Tvivl om, efter i et Par Maaneder at have prøvet ham som Informator, at han vilde være den »bequæmme Per-

son«, man savnede. Hans store Veltalenhed — »en større Prædikant og Katekisor har Danmark næppe haft«, siger en samtidig — bevirkede, at der altid var fuldt Hus i Vajsenhuskirken. Selv da Vajsenhuset brændte 1728, og der maatte holdes Gudstjeneste i Ridehuset, flokkedes rige og fattige om hans Talerstol, og talrige var de Bidrag til Stiftelsen, hans Forkyndelse kunde lokke ud af Tilhørernes Lommer. Han var i sin første Embedstid absolut Københavns Modepræst, og det ikke blot paa Grund af den Inderlighed og Veltalenhed, hvormed han fremsatte sine Tanker, men ogsaa paa Grund af den Dristighed, hvormed han udtalte kætterske Meninger, som bragte ham i Konflikt med Hovedstadens øvrige Præster. Disse Stridigheder saavel som hans Forfattervirksomhed og deraf følgende Indgriben i Bogladens og senere Vajsenhusets Styrelse hører en senere Periode til.

Som alt tidligere nævnt havde Skræddermester Wittroch kun kunnet skaffe Tøj til 2 Børn den 11. Oktober, og det var blevet bestemt, at Gudstjenesten indtil videre skulde holdes i et af Informatorernes Værelser. Selve Kirken var imidlertid heller ikke helt færdig, men i Efteraaret 1727 arbejdedes der paa dens Udsmykning. Vajsenhuskirken var før 1728 temmelig uanselig og lille, idet det kun var en Fløj af det ridderlige Akademi, der kunde indrettes til Gudstjeneste. Senere, 1734, rejstes den smukke Bygning der var en Præd.

terer, i Gaarden 6 Mand
tøren bliver anvist, og i
dere, at Kongens og Her-
Fremdeles skulde der
at tage imod Herskabet,
ikke skulle være Ordre
« Og endelig »om ikke
befale Hof-Præsidenten
til at betrække Kongens
vi behøve.«

ndt Sted i Kongehusets
Hofpræst Hersleb holdt
skænkede Magistraten
nær ved Vartov Kirke-
sendte en Takkeskrivelse
nde Møde besluttes det
gne med et Plankeværk,
r.

Førelse af
«s eget Hjem
nder Gandrup)
.....Kr. 1,347.41
med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

visningen som en Slags Præparander saavel i Skole- som Præstegerning, tillige skulde de lede Sangen i Kirken og betjene Præsten for Alteret. I samme Møde, der ellers udelukkende behandlede Kirkespørgsmaalet, sendes der paany en venlig Tanke til Skrædder Wittroch, »som under Straf efter sit i Collegio givne Løfte leverer alt, hvad han har lovet at levere til Børnenes Klæder« — Bevis for, at Kirkesagen stadig var afhængig af Mondurspørgsmaalet. I det sidste Møde før Jul meddeles det Hr. Ewald, »at han kan nyde sin Bestalling eller vocation fri ligesom Præsterne i Vartov og Pesthuset«. I Julehelligdagene skal Præceptorerne skiftes til at prædike, og der skal anskaffes tvende Bogskabe til Kirken. I Begyndelsen af 1728 lader man sætte Laas for Kirkestolene, for at de kan udlejes, og det fastsættes, at »for hver især gives aarlig i Leje 3 Mark danske, og for en hel Stol betaales aarlig i Leje 2 Rdl. courant klingende Myndt«. En særlig Stol indrettes tillige for Direktørerne. Nu var man kommen saa vidt, at Kirken kunde indvies i Kongehusets Nærværelse, og derfor faar Forstanderen den 1. April Ordre til »at tale med Ober Hof-Marechal i Directeurernes Navn, at saasom det kgl. Wæysenhuus skal indvies kommende Torsdag, Kirken er liden og bliver stor Trængsel, om da Hs. Excell. vilde behage, eller om vi skulle søge det hos Kongen, at faa Vagt for Porten i det

Hovedstaden. Det første man hører om den oprindelige Kirke er, at der i Direktionsmødet den 5. November besluttes at anskaffe et »Rødt Klæde til Altar Klæde og en Damaskes Dug« og at der »naar der prædikes i Kirken skal bedes for Kongen, det kgl. Huus, Directeurerne, Forstanderen og Huusets Velgørere.« I det følgende Møde besluttes enstemmigt at indstille studiosus Ewald til Præstembedet. I det første Decembermøde bestemmes det dernæst, at Gudstjenesten ligesom i Slotskirken skal begynde Kl. 10, en usædvanlig Tid den Gang, og at der skal holdes Katekisation om Eftermiddagen fra 2—4. Fremdeles skulde Ewald prædike den førstkommende Søndag og siden efter 3 andre Præceptorer. Børnene skulde indtil videre sidde nederst i Kirken, og næsten et Aar efter, umiddelbart før Branden, anskaffes der Maatter til Børnenes Stole »at sætte Fødderne« paa. Endvidere besluttedes det, »at der skal gaa tvende Tafler i Vajsenhuset, og kunde dertil bruges Seminaristerne.« To Seminarister var nemlig blevne indlagte paa Regensen af Prof. Steenbuch; de skulde deltage i Under-

indfaste at b Mand Grenac
posteret, hvor de af Inspek
Kirken et Par Cavallerigar
skabets Stoel bliver frie.«
være »en liden kort Music
saa og at slutte, om dertil
til Violons og Slots Cantor.
Ober-Hof-Marechalen vilde
at indlevere nogle Møbler t
Stoel med og andre Zirater
Denne Indvielsesfest far
Nærværelse den 17. April.
Talen; omtrent samtidig
Vajsenhuset en Kirkegaard
gaard, hvorfor Direktionen af
den 7. April, og i det følge
at lade Kirkegaarden indheg
hvilende paa Egetræsstolper

Fondet til Opt
»Det gode Minde
(Stiftet af Hr. Forstar
Kapitalen er nu
Bidrag modtages fremdeles

Den 2. September afgik et af vore ældre, meget skattede Medlemmer, **Fru Bianca Callesen**, ved Døden efter et længere Sygeleje.

Fru Callesen havde ved sin stille, bramfri Færd i vor Kreds kun erhvervet sig Venner, saavel blandt ældre som yngre Medlemmer, og hendes Død vil føles som et virkeligt Savn iblandt os. Foreningen og dens forskellige Formaal omfattede den afdøde med varm og usvækket Interesse, hvorfor vi bevarer hendes Minde i kærlig Erindring.

VAISENHUSIANA.

Søndag den 2. September fandt vor sidste Sommerudflugt for i Aar Sted. Udflugten, der blev beskyldt for at være en Nøddetur, skønt vi ikke fandt en eneste Nød, gik over Lyngby til Ørholm og videre til Holte, hvor vi efter en Stund at have dvælet ved den smukke Søllerød Sø endnu tilbragte et Par fornøjelige Timer sammen, inden Toget atter bragte os tilbage til Byen efter en særdeles vellykket Tur.

Skeptiker.

Den 28. September fandt Vintersæsonens første Fest Sted i Prins Vilhelms Palæ. Den store Sal var vel just ikke fyldt til Trængsel, men Besøget var dog ret ordenligt. Vi er jo ikke forvante paa det Punkt. Som saa ofte før var det Frode Christensen, der med Hr. Madsen som Hjælper, præsenterede den nyeste Revy, en Sang-Cabaret med en varm Forret i Form af en Prolog.

»Noch ist Polen nicht verloren«, siger Hr. Madsen her i sit Foredrag:

»Saa længe vi hvert Aar paany kan hilse «D. g. M.»s Revy»,

og det er saamænd ogsaa sandt.

4 Personer førte »Holger Larsens Drøm« i 2 Akter særdeles hæderligt igennem. Anders Andersen var den granvoksne Frøken Hjul, der kvidrede sine Sange frem med stor Virtuositet. Hr. Frode Christensen var den ustyrlige Hr. Krank, og de indforskrevne Herrer Klein og Hemmingsen, henholdsvis Hr. Styr og P. Dahl, alle repræsenterende gode Sangstemmer. De mødes efterhaanden paa St. Vibenshus, der i Egenskab af Sommerlokale bliver stærkt kritiseret. Det pointeres her i en vittig Sang, at overalt, hvor »Det gode Minde« er saa heldigt (eller uheldigt) at faa Sommerlokale, der river de straks Huset ned. Saadan gik det i Allégade og paa Slotskroen, og saadan vil det gaa i Vibenshus, saa enhver kan forstaa, at det er et nedbrydende Arbejde at skaffe Sommerlokale. Dette at faa sit eget Hus er den røde Traad, der gaar gennem Stykket.

Efter det noget tørre 1. Akt ruller Tæppet op for en halvmørk Scene, paa hvis Bagtæppe man ser 2 anstrængte Cyklister hjule ud ad Strandvejen, hvor de sandsynligvis skal søge at realisere »Holger Larsens Drøm«: En lille Strandplet med kolde og varme Bade og mangeartede Forlystelser. Det skulde have været et Vandretæppe, men var det desværre ikke, for det varede altfor længe inden Tæppet atter rullede ned for den tomme Scene*). I 2. Akt

*) Til Undskyldning for vor lokale CarlLund tjener, at man kom til at spille paa en større Scene end den, der oprindeligt var planlagt med. *Red.*

tænker man sig Drømmen gjort til Virkelighed. Dette betydeligt livligere Afsnit foregik ved det aabne Hav. Man saa afbildet et Slags Badehus, medens vældige Bølger rullede ind mod Bredden. Her foredroges, dels i meget let Badedragt, dels i Sommerdress en Mængde muntre Sange. En, der handlede om Bladets Bagside, var særlig vittig. Sangen, som findes i Spidsen af Bladet, gjorde ligeledes her megen og fortjent Lykke. Naturligvis endte Kommedien med, at Hr. Krank fandt sit Lykkens (Frk) Hjul, og til Slut gik de spillende i Optog med store Plakater, som mindede de tilstedeværende om Basaren d. 8. Februar.

Hr. fhv. kgl. Skuespiller Kolling og Frue overværede Forestillingen.

Efter Revyen samledes Medlemmerne om Bordene, og her rettede Formanden, Hr. Frederik Petersen, en Tak til alle de agerende og ønskede, at der indenfor »Det gode Minde« maatte fostres flere saadanne livlige unge Mennesker, der ved Siden af Løjerne dog altid tog Sigte paa de mere alvorlige Opgaver.

Med Musik, Sang, Dans og munter Underholdning tilbragtes nu nogle glade Timer, indtil Festen sluttede ved 2-Tiden.

C—.

Aftenunderholdning.

En lille Underholdning finder Sted *Fredag den 2. November, Kl. 9 pr.*, i vore Foreningslokaler.

BESTYRELSEN FOR DET SELSKABELIGE.

Biblioteket.

I Stedet for Hr. Rønno, der er rejst til Udlandet, vil Hr. *George Ogilvie* indtil videre forestaa Biblioteket; *Udlaan af Bøger vil finde Sted hver almindelig Mødeaften fra Kl. 9¹/₂—10.*

Bogsamlingen vil i Løbet af Maaneden blive forøget med **50 ny Bind** udmærkede Bøger.

Bopælsforandring.

Formanden:

Hr. Fuldmægtig Fr. Petersen, Nyvej 10 B⁴. V.

Kassereren:

Hr. Holger Larsen, Gothersgade 147 (Papirhandelen).

D'Herr Principalers og Pladssøgendes Opmærksomhed henledes paa, at Bladet, foreløbig, for saa vidt Pladsen tillader, gratis optager Avertissementer i begge Retninger.

Forekommende Mangler ved Bladets Tilsendelse bedes venligst paaklagede hos Postvæsenet i vedkommende Distrikt, da Redaktionen intet Ansvar kan have herfor.

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af Bestyrelsen. — Kontingent 50 Øre maanedlig for Medlemmer. — Bidragydende 4 Kr. aarlig.

Alle Forenings-Meddelelser sendes til Formanden, Hr. Fuldmægtig *F. Petersen*, Nyvej 10 B⁴. V.

Meddelelser til »Vajsenhusianerbladet« sendes enten til Formanden eller til Hr. *Johs. Madsen*, Bernstorffsvej 12 B¹, V.

Flytning bedes snarest meddelt!

Læs vor Bagside og støt den!

Lageret er nu forsynet med alle Nyheder
for Sæsonen.

Enestaaende Udvalg i
Sæsonens Modeartikel:
PLÜSCH-KAABER.
Vesterbros store billige Confektionshus,
Vesterbrogade 24.

Vilh. Hansen & Co.
Materialhandel.
Tapet- og Farvehandel.
= Telefon 3017. =
30 Nørrebrogade 30.
København N.

Charcuteriforretningen
(J. D. Beauvais)

ved **Robert Larsen,**
Vimmelskiftet 47.
Største og fineste Udvalg i
Paalæg, Conserves & Delikatesser.
Telefon 5779.

Aktieselskabet **Nordisk Brandforsikring, KØBENHAVN**
Garantikapital: 4 Millioner Kroner
overtager Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.
Hovedkontor: Rømersgade 3.

George Ogilvie's
Cigar- & Tobaksforretning,
18 Herluf Trollesgade 18
Telefon 24017.

Cigarrør

Cigaretrør

Gaa til **Søren Justsen,**

Køhler & Frost's Eftflg.

≡ **Pilestræde Nr. 46** ≡

Telefon 29373 y

Telefon 29373 y

og køb Dem et nyt **Uhr**

eller lad det gamle reparere.

Forretn. grundl. 1815.

Billige Priser.

Villiam Galleesen.

**Kokes
&
Briket
Import**

12. Ved Stranden 12.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN.**

Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.

DET FORENEDE DANSKE
LIVSFORSIKRINGSAKTIESELSKAB

HAFNIA

tegner livsvarige Livsforsikringer, Kapitalforsikringer
og Livrenter ved dets herværende Generalagent:

JENS EMIL JUHL,

Nygade 4. — Telefon 3326.

Kontortid 9—4. Træffes personlig 9—11 og 3—4.

Husk

„D. g. M.“s Basar
den 8. Februar.